

نام درس: فارسی ۳	جمهوری اسلامی ایران وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران دبیرستان غیردولتی موحد		نام پدر
پایه: دوازدهم			نام و نام خانوادگی:
رشته تحصیلی:			نام پدر
نوبت امتحان: نوبت اول			
ساعت شروع امتحان:			
تاریخ آزمون:			
مدت امتحان: ۷۵ دقیقه			
تعداد صفحات: ۳			
تعداد سئوالات:			

نام و نام خانوادگی دبیر: آقای سیدموسوی   نمره با عدد: نمره با حروف: امضاء

ردیف	سئوالات	بارم
------	---------	------

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه، املا و دستور

۱	معنی واژه های مشخص شده را با توجه به شعر و نثر زیر بنویسید. الف) هر نفسی که فرو می رود، <u>ممد</u> حیات است. ب) در <u>نفیرم</u> مرد و زن نالیده اند. ج) بگرای چو <u>اژدهای گرزه</u> ..... د) خانه ای کاو شود از دست <u>اجانب</u> آباد	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۲	معادل درست هر یک از توضیحات عرفانی زیر را داخل کمانک انتخاب کنید. الف) کمال توجه بنده به حق و یقین بر این که خداوند در همه احوال، عالم بر ضمیر اوست. (مراقبت، مکاشفت) ب) توجه قلب با تمام قوای روحانی خود به جانب حق، برای کسب کمال. (توفیق / همت)	۰/۲۵ ۰/۲۵
۳	در عبارت های زیر <u>املا</u> چهار واژه، <u>نادرست</u> است، درست هر یک را بنویسید. الف) گفت: «از بحر غرامت جامه ات بیرون کنم.» ب) و آن باغ پر از گل های رنگین و معطر شعر و خیال در صوموم سرد این عقل بی درد و بی دل پژمرد. ج) از بیم عقرب جرّاره دموکراسی قرن بیستم، به مار قاشیه حکومت سرهنگ ها پناه برد. د) او برجسته ترین شاگرد حوضه ادیب بزرگ بود.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۴	در گروه کلمه های زیر، <u>دومورد نادرستی</u> <u>املا</u> یی وجود دارد؛ شکل درست هر یک را بنویسید: «سوءهاضمه - مسطور و پوشیده - مأوا و پناهگاه - فایق و برگذیده - ارغند و قهرآلود»	۰/۵
۵	نوع حذف را در هر یک از موارد زیر مشخص کنید. الف) بنده همان به که ز تقصیر خویش ب) در هر نفسی دونعمت موجود است و بر هر نعمتی شکری واجب عذر به درگاه خدای آورد	۰/۲۵ ۰/۲۵
۶	با توجه به بیت های زیر، <u>درستی</u> یا <u>نادرستی</u> هر یک از موارد داده شده را تعیین کنید. تو مشت درشت روزگاری زین بی خردان سفله بستان الف) در گروه اسمی «مشت درشت روزگار»، واژه «روزگار»، هسته است. درست ناد است ب) ترکیب «بی خردان سفله»، وصفی و ترکیب «داد دل» اضافی است. درست نادرست	۰/۲۵ ۰/۲۵

۷	در هر یک از گروه‌های اسمی زیر، نوع «وابسته و وابسته» را مشخص کنید. (با رسم نمودار) الف) شرایط تقریباً پایدار ب) قدرت این نویسنده	۱										
۸	بیت زیر به شیوه بلاغی سروده شده است؛ آن را به یک جمله عادی برگردانید. «چون گشت زمین ز جور گردون سرد وسیه و خموش و آوند»	۰/۵										
۹	با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. گفت: «نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم» الف) نوع «را» چیست؟ ب) با توجه به معنا، کدام فعل اسنادی است؟	۰/۵										
۱۰	نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) عشق حقیقی، دل و جان راپاک می گرداند. ب) تا چشم بشر نبیندت روی ج) سر من از ناله من دور نیست د) نامه را معلم کلاس سوم، برایم نوشته بود؛ به یاد گذشته‌ها و خاطرات پاریز.	۱										
ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) (حفظ شعر و آرایه های ادبی)												
۱۱	مصراع دیگر هر یک از بیت‌های زیر را بنویسید. الف) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ب) ..... ج) ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵										
۱۲	هر یک از ابیات گروه «الف» با کدام آرایه گروه «ب» ارتباط دارد؟ (در گروه «ب» یک مورد اضافه است)	۰/۷۵										
<table border="1"> <thead> <tr> <th>(الف)</th> <th>(ب)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) از شامه قوی شما تشخیص بوی حمله غریب نیست</td> <td>اسلوب معادله</td> </tr> <tr> <td>ب) عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را</td> <td>تلمیح</td> </tr> <tr> <td>ج) تا چشم بشر نبیندت روی</td> <td>حسن تعلیل</td> </tr> <tr> <td></td> <td>حسن آمیزی</td> </tr> </tbody> </table>		(الف)	(ب)	الف) از شامه قوی شما تشخیص بوی حمله غریب نیست	اسلوب معادله	ب) عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را	تلمیح	ج) تا چشم بشر نبیندت روی	حسن تعلیل		حسن آمیزی	
(الف)	(ب)											
الف) از شامه قوی شما تشخیص بوی حمله غریب نیست	اسلوب معادله											
ب) عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را	تلمیح											
ج) تا چشم بشر نبیندت روی	حسن تعلیل											
	حسن آمیزی											
۱۳	بیت زیر را از نظر کاربرد «جناس تام (همسان)» بررسی کنید. «نی، حریف هر که از یاری برید پرده‌هایش پرده‌های ما درید»	۰/۵										
۱۴	مفهوم نمادین واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) بشنو این نی چون شکایت می کند ب) ای دیو سپید پای در بند	۰/۲۵ ۰/۲۵										

۰/۲۵	مفهوم هر یک از کنایه های مشخص شده را بنویسید.	۱۵
۰/۲۵	الف) هر که بی روزی است، روزش دیرشد ب) گفت، مستی، زان سبب افتان و خیزان می روی گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست	
۰/۲۵	با توجه به متن زیر، به سوالات داده شده، پاسخ دهید.	۱۶
۰/۲۵	«فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بناتِ نبات در مهد زمین پیرورد.»	
۰/۲۵	الف) واژگان «سجع» را مشخص کنید. ب) ترکیب «فرش زمردین» بیانگر کدام آرایه ادبی است؟	
۰/۷۵	در تشبیه مشخص شده عبارت زیر، «مشبه»، «مشبه به» و «وجه شبه» کدام اند؟ (نمره ۰/۷۵)	۱۷
	«آسمان کوبر، این نخلستان خاموش و پرمهتاب که هرگاه <u>مشت خونین و بی تاب قلبم</u> را در زیر باران های غیبی سکوتش می گیرم، ناله های آن روح دردمند را می شنوم.»	
ج) قلمرو فکری (نمره ۸) درک مطلب، معنی و مفهوم		
* معنی و مفهوم هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.		
۰/۵	در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد.	۱۸
۰/۵	یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد.	۱۹
۰/۵	بگرای چو اژدهای گرز	۲۰
۰/۵	و صبح، هنگام «چریغ آفتاب» کنار «قنات حسنی» در شهر سیرجان اتراق کردیم.	۲۱
۰/۵	محرم این هوش جز بی هوش نیست.	۲۲
۰/۷۵	در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت	۲۳
۰/۵	گفت: کار شرع، کار درهم و دینار نیست.	۲۴
۰/۵	در عالم پیر هر کجا بُرنایی است عاشق بادا که عشق خوش سودایی است	۲۵
۰/۵	مفهوم کلی مصراع دوم بیت زیر با کدام گزینه مناسبت دارد؟ «هیچ نقاش نمی بیند که نقشی بر کند الف) ما عَبَدْنَاكَ حَقَّ عِبَادَتِكَ. و آن که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای» ب) ما عَرَفْنَاكَ حَقَّ مَعْرِفَتِكَ	۲۶
۰/۵	عبارت «کلمات را کنار زنید و در زیر آن، روحی را که در این تلقی و تعبیر پنهان است، تماشا کنید.» بر چه مفهومی تأکید دارد؟	۲۷
۰/۵	مفهوم کلی بیت زیر را بنویسید. «خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد زاشک ویران گنش آن خانه که بیت الحزن است.»	۲۸
۰/۵	مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید. * راستی خاتم فیروزه بواسحاقی * کاووس کیانی که کی اش نام نهادند خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟	۲۹

۰/۵	با توجه به بیت زیر، منظور شاعر از «مادر سرسپید» و «فرزند سیاه‌بخت» چیست؟ «ای مادر سرسپید بشنو این پند سیاه بخت فرزند»	۳۰
۰/۵	مفهوم کدام بیت بیانگر این موضوع است: «ظاهر انسان بیانگر احوال درونی اوست»؟ الف) سرّمن از ناله من دور نیست ب) هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش لیک چشم و گوش را آن نور نیست بازجوید روزگار وصل خویش	۳۱
۰/۲۵	*مفهوم آیه شریفه «تُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَ تُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ» در کدام بیت دیده می‌شود؟ الف) چه غم دیوار اَمّت را که دارد چون تو پشتیبان ب) هم غیبی تو بدان، همه عیبی تو بیوشی چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان همه بیشی تو بکاهی، همه کمّی تو فزایی	۳۲
۰/۵	کدام بیت با عبارت «حیات از عشق می‌شناس و مَمات بی‌عشق می‌یاب» تناسب مفهومی دارد؟ الف) درد هر کس را ببینی در حقیقت چاره دارد ب) بی‌عشق زیستن را جز نیستی، چه نام است من زعشقت با همه دردی که دارم ناگزیرم یعنی اگر نباشی، کار دلم تمام است	۳۳

بهر روزی و نیک فرجامی بهره شما باد مدرس: سید موسوی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
دبیرستان غیردولتی موحّد

امتحانات
دبیرستان غیر دولتی موحّد

نام و نام خانوادگی : پایه : دوازدهم رشته : ریاضی و تجربی	امتحانات نوبت اول نام درس : فارسی ۳	نام دبیر : آقای سید موسوی تاریخ امتحان: ۱۰ / ۱۰ / ۱۳۹۹ زمان پاسخگویی : ۷۵ دقیقه
--	--	---

پاسخ نامه فارسی (۳) - آزمون دیمه

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)

- ۱- الف) یاری رساننده (۰/۲۵)
ج) سمّی و خطرناک (۰/۲۵)
۲) الف) مراقبت (۰/۲۵)
۳) الف) بهر (۰/۲۵)
ج) غاشیه (۰/۲۵)
۴) مستور و پوشیده (۰/۲۵)
۵) الف) [است] ← حذف به قرینه معنوی (۰/۲۵) / ب) [است] ← حذف به قرینه لفظی (۰/۲۵)
۶) الف) نادرست (۰/۲۵) / ب) درست (۰/۲۵)
۷) الف) شرایط تقریباً پایدار (۰/۵) / ب) قدرت این نویسنده (۰/۵)
- هسته قید صفت صفت بیانی
هسته صفت مضاف الیه مضاف الیه
- ۸) چون زمین از جور گردون، سرد و سیه و خموش و آوند گشت ... (۰/۵)
۹) الف) فکّ اضافه (۰/۲۵) / ب) است (۰/۲۵)
۱۰) الف) مسند (۰/۲۵) / ب) مضاف الیه (۰/۲۵) / ج) نهاد (۰/۲۵) / د) معطوف (۰/۲۵)

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)

- ۱۱) الف) کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی (۰/۵)
ب) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی (۰/۵)
ج) بیداری ستاره، در چشم جویباران (۰/۵)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
دبیرستان غیردولتی موحّد

امتحانات
دبیرستان غیر دولتی موحّد

نام و نام خانوادگی : پایه : دوازدهم رشته : ریاضی و تجربی	امتحانات نوبت اول نام درس : فارسی ۳	نام دبیر : آقای سید موسوی تاریخ امتحان: ۱۰ / ۱۰ / ۱۳۹۹ زمان پاسخگویی : ۷۵ دقیقه
--	--	---

- ۱۲) الف) حس آمیزی (۰/۲۵) ب) اسلوب معادله (۰/۲۵) ج) حسن تعلیل (۰/۲۵)
 ۱۳) پرده اوّل ← نغمه موسیقی (۰/۲۵) / پرده دوّم ← حجاب (اسرار) درونی (۰/۲۵)
 ۱۴) الف) نماد مولانا (انسان آگاه) (۰/۲۵) / ب) نماد آزادیخواهان خاموش جامعه (۰/۲۵)
 ۱۵) الف) کنایه از تباه شدن عمر و زندگی (۰/۲۵) / ب) کنایه از نابسامانی جامعه (۰/۲۵)
 ۱۶) الف) بگسترد و بپرورد (۰/۲۵) / ب) استعاره (۰/۲۵)
 ۱۷) مشبّه ← قلبم (۰/۲۵) / مشبّه به ← مشت (۰/۲۵) / وجه شبه ← خونین و بی تاب (۰/۲۵)

ج) قلمرو فکری (۸ نمره)

* برای فهم معنی و مفهوم شعر و نثر از سوال ۱۸ تا ۲۵ مراجعه کنید به جزوه معانی شعر و نثر فارسی (۳)

- ۲۶) «ب» (۰/۵)
 ۲۷) ضرورت توجه به باطن و حقیقت امور (نفی ظاهر بینی) (۰/۵)
 ۲۸) بیگانه ستیزی (۰/۵)
 ۲۹) ناپایداری جاه و قدرت دنیوی (۰/۵)
 ۳۰) مادر سر سپید: دماوند (۰/۲۵) / فرزند سیاه بخت: خود شاعر (بهار) (۰/۲۵)
 ۳۱) «الف» (۰/۵)
 ۳۲) «ب» (۰/۵)
 ۳۳) «ب» (۰/۵)

سید موسوی